

LEIVONIŠU SABĪDRYSKĀ DARBINĪKI LATVIJAS VALSTS

PASTŌVĒŠONAS PYRMAJŪS GODŪS (1921./22. g.)

Jāns Brakovskis,
skolotājs.

Jāns Mukts,
skolotājs.

Ontonā Rudzāts,
skolotājs.

Izidors Vucyns,
skolotājs, pašvaldību un banku
darbināks.

Joniks Dabars,
skolotājs un banku darbināks.

Donots Līpnāks,
skolotājs.

PYRMĀ LEIVŌNIŠU AKADEMIKĀ

19. godu simtā Gavārtines Turku cīmā dzeivōja divi brōli ar uzvōrdu Lōči. Vins nu jīm beja lauksaimināks, bet ūtrys brōlis Jurs Lōcis lelōkū daļu nu sova myuža pavadēja kai varganists dažaidōs draudzēs. J. Lōcis kai varganists ir dorbōjis Subates, Bebreņes, Ilyukstes un vālōk Rykovas un Baltynovas draudzēs. Pādejā vitā jys ir sabeijs vysilgōk. Jō dzeives bīdre beja kolupīte Marija Soms

nu Leiksnas pogosta Sōmukokta cīma. Marija Soms strōdōja par skolōtōju pi Leiksnas grafines Ropps. J. Lōča giminē beja 5 bārni: Izidors, Juzefa, Boleslavs, Bronislavs un Stanislavs.

Jau pyrms augstōkōs pilsātas skolas nūdybōnōnas Leivōnūs, dažī leivōniši beja apmeklējuši un beiguši augstōkōs pilsātas skolas. Jākubpilī, Rēzeknē un pat Pīterpilī. Jo vairums pōrējūs apgobolu latvišu jauniši studiju nūlyukūs devēs uz Tēr-

batas universitatē, tod latgaļu vairums augstōs izgleiteibas īgyušanai ir dāvušis uz Pīterpilī.

Un tai ari J. Lōča giminē 3 dāli — Izidors, Boleslavs un Stanislavs pēc Leivōnu pogosta Meža skolas nūbeigšonas dūdās uz Pīterpilī un tur apmeklē gimnaziju. Izidors un Boleslavs beja lūti apdōvynōti un jī nūbeidze gimnaziju ar zalta medaļom. Izidora un vālōk ari Boleslava vōrdi tyka īcērsti skolas marmora gūda plōksnē, kai absolventi ar izcylus sekmēm.

Pēc Pīterpilis gimnazijas nūbeigšonas, obi brōli turpat Pīterpilis universitatē studēja matematiku un obi tū ari nūbeidze. Izidors tū nūbeidze ap 1904. godu. Pēc universitates nūbeigšonas jys strōdōja kai matematikas skolōtōjs. I. Lōcis ir sarakstējis krīvu volūdā vairōkas matematikas grōmotas.

Pēc 1917. goda revolucijas Pīterpilī sēcēs jukas un bods. I. Lōcis ar giminē — sīvu un dālu isaroda Baltynovā pi vacōkim. 1918. g. jys uzajēme gimnazijas direktora pīnōkumus. Komunistu varas laikā Rēzeknes izpyldu komiteju vadēja kaidis Gurevičs, kam I. Lōcis lūti napaticis un jū gribējis nūgalynōt. I. Lōcis par tū sovlaiceigi ir bejis breidynōts. Jys maina dzeives vītu un beidzūt 1918. goda rudinī aizbraucis atpakaļ uz Pīterpilī un atsōcis matematikas skolōtōja dorbū. Ari vālōk Latvijas breivvalsts laikā jys nav vairs atsagrizis dzimtinē, bet ir palicis Padūmu savīneibā. Ūtrō pasaulja kara laikā, kod Pīterpilis beja īlankts nu vōcu armijas un pilsātas apgōde ar pōrtykas vīlom beja ōrkōrteigi gryuta, vairōkas tyukstūšas pilsātas īdzeivōtōju nūmyra boda nōvē un tūs skaitā ari Izidors Lōcis.

Boleslavs Lōcis pyrmū izgleiteību īgyun Leivōnu pogosta Meža skolā, kur tūreiz par skolas vadeitōju beja krīvs Treidens un pošu leivōnišu skolōtōji — Ontons Ancāns un Izidors Aizpūrits. Pēc pogosta skolas beigšonas jys dūdās pi brōļa uz Pīterpilī. Pogosta skolā Boleslavs ir bejis labi sagatavōts, jō ar brōļa Izidora paleidzeību ir varējis īsastōt gimnazijas 5. klasē. Pēc gimnazijas beigšonas jys studej matematiku Pīterpilis universitatē un tū nūbeidz. Pyrmō pasaulja kara laikā jys klyust par vērsiniku. Par nūpalnim armijā ticis apbolvōts ar vairōkim ordenim. Armijā īzpildējis Gvardes artilerijas zirdziniku parka komandera pīnōkumus. Jys ir miris kara laikā choleras epidēmijā Vilpā.

Jaunōkais brōlis Stanislavs beja beidzis Pīterpilis universitates architekturas fakultati un vysu laiku strōdōja kai architektks Pīterpilis pilsātas dinastā, izjamūt Pyrmō pasaulja kara laiku, kod beja īsaukts armijā un strōdōja frontē kai nūcītynōjumu byuvīnženers. Ari St. Lōcis apmāram pyrms 8 godim aizgōja myužebā.

Catūrtais brōlis Bronislavs Lōcis dzimis 1884. goda 2. jūlijā Rykovā. Pats sevi jys uzskatēja vinmār par leivōniti, jō nu leivōnišim asūt cēlis jō tāvs. Ari pats dzeivōdams pi sova tāva brōļa Gavārtinē, tur beja pavadējis sovus pyrmūs skolas godus. Br. Lōcis, taipat kai jō tāvs, kaidu laiku

agrā jaunēibā beja dorbōjis kai varganists dažaidōs Latgolas draudzēs. Vālōk jys pōrsacēle uz Pīterpilī pi sovīm brōlim.

Nūnōcis Pīterpilī jys mēginoj īsastōt Pīterpilis Goreigajā seminarā. Pēc nasekmeiga mēginōjuma īsastōt Goreigajā seminarā, jys nu sōkuma strōdōja dzelžceļu komercdinastā Pīterpilī un Sōmijā. Pēc izdinātō kara dinasta jys pōrgōja posta resora dinastā. Latvijas breivvalsts laikā, kod Baltynovā atvēre posta nūdaļu, Br. Lōci īcēle par Baltynovas posta nūdaļas pīrkšniku, kur jys strōdōja leidz 1925. godam. Ar 1926. godu Br. Lōcis pōrgōja uz Daugovpilis postu, kur strōdōja leidz 1936. godam, kod aizgōja pensijā. Pēc pensionēšonōs, Br. Lōcis pōrsacēle otkon atpakaļ uz Baltynovu. Ūtrō pasaulja kara laikā, obi ar sīvu un meitas giminē, devēs bēglu gaitōs uz Vōciju un vālōk uz ASV.

Teiši 1966. g. 14. jūnijā myusu tautas lelajā bādū dinā, Br. Lōcis 82 godu vacumā, kai pādeja is nu sovīm četrim brōlim, Ņujorkā aizgōja myužebā. Jūs meita Lucija tagad Dr. Zirnis dzeivoj un strōdōj ASV.

Ūtrais bārns pēc vacuma Jura Lōča giminē beja meita Juzefa. Jei beja beiguse skolōtōju kursus un vysu dzeivi strōdōja kai bārnu audzynōtōja. Ilgus godus jei beja Baltynovas pamatiskolas pōrzine. 1966. g., kod Br. Lōci guļdēja svešzemes smiltīs, jei vineigō mōsa, kura tyvojās 90-tim godim vēl beja dzeiva dzimtinē Baltynovā. Dzeivōja kai pensionare sovā mōjepā.

Tai 20. godu symta sōkumā leivōnišim beja jau 4 cylvāki ar universitates izgleiteību. Jī vysi beja beiguši Pīterpilis universitati. 3 nu jīm beja brōli Lōči nu Turku cīma un catūrtais Izidors Aizpūrits nu Aizpūrišim. Iz. Aizpūrits beja beidzis tautsaimnieceību.

Krīvu caru laikā pastōvēja aizlīgums, ka latgaļi R. katōlticeigs, bez pōrisonas pareizticeibā dorbū Latgolā navarēja dabōt. Un tai vysi 4 universitati beiguši leivōniši, krīvu politiskūs apstōkļu spisti, meklēja dorbū ōrpus Latgolas un tai jī dzimtinēi Latgolai, kurai mōcātu cylvāku beja lels tryukums, beja zuduši uz myužu. Taidis beja latgaļu inteligences naapskaužams stōvūklis krīvu cara laikūs. Nasaverūt uz vysīm šīm krīvu valdeibas spaidim, Latgolā beja tikai 2 latgaļu skolōtōji, kuri beja pōrgōjuši pareizticeibā un strōdōja skolōs. Vins nu jīm beja Pīters Pabērzs un ūtrys Izidors Strods Rēzeknes apriņķi.

Augšmynātī pīmāri skaidri rōda, ka latgali ar vysu kryuti ir turējušis pretim vysam krīvysskajam, kas ar varu vysaidim spaidim un vylynōjumim ir mōcis vērsā. Un tikai nādaudzī ir pasadavūši kārdynōjumam un pōrgōjuši pareizticeibā, lai dabōtu dorbū. Vairums latgaļu lōbōk ir paturējuši sovu agrōkū ticeību, nakai pījāmuši pareizticeību, lai dabōtu dorbū. Tautā beja īsasakpōjuse tradicija: kaidā ticeibā tu esi dzimis, taidā tev ir jōnūmērst, tei ir bejuse styprōka par vysīm krīvu vylynōjumim.*)

*) N. Neikšānits, 1963. g. Katōļu kalendars un Dzimtenes Balss 1966. g. Nr. 6.